

از ماشین های دودی تا هوای خاکستری

روژانه به صورت مباتکین ۱۵۰۰ خودروی بدون معاینه فنی در مشهد جریمه می شوند

مهديه قمری اخيايان هاى مشهد مملو از دود و هوای خاکستری است؛ هوایی كه نفس كشیدن را سخت و بیرون رفتن را برای بسیاری از ما به چالشی روزمره تبدیل كرده است. در این میان، راهکارهای مسئولان برای شهروندان، معمولاً چیزی در حد توصیه به خودمراقبتی و پرهیز از سفرهای درون شهری است، با این حال برخی قوانین نیز در این زمینه تصویب شده اندكه اجرای آن ها سهم شهروندان است. یکی از این قوانین به ماجرای دریافت معاینه فنی برای خودروها برمی‌گردد؛ قانونی كه براساس متن اولیه مصوب آن، قرار بود خودروهای نو، دو سال پس از تولید به دریافت برچسب یا برگه معاینه فنی اقدام كنند؛ البته این قانون در سال های بعد اصلاح شد و این بازه زمانی به چهار سال افزایش یافت. سایر خودروها هم باید سالانه تأییدیه معاینه فنی را دریافت كنند؛ زیرا براساس قانون، تردد آن ها در شهر بدون این تأییدیه ممنوع است و مشمول جریمه خواهد شد. اما آیا همه شهروندان این قانون را رعایت می‌کنند؟

● متحرک ها؛ متهم ۶۴ درصد آلودگی هوای مشهد

در مهر ۱۳۹۷، شهرداری مشهد و دانشگاه صنعتی شریف، تفاهم نامه ای را برای تدوین سیاهه منابع آلودگی هوای مشهد امضا کردند. هدف این تفاهم نامه، شناسایی دقیق منابع آلاینده و سهم هریک از آن ها در آلودگی هوای این کلان شهر بود. طبق این سیاهه، ۶۴ درصد از منابع آلودگی هو ا در مشهد به منابع متحرک و ۳۶ درصد به منابع ثابت و نیروگاه ها اختصاص دارد.

محمد پذیرا، رئیس اداره محیط زیست، سلامت و ایمنی شهرداری مشهد، در همین زمینه تأکید می‌کند: مبنای هراقدامی برای کاهش آلودگی هوا، سیاهه انتشار است. وی می‌گوید كه سهم خودروهای سواری و شخصی در افزایش آلودگی هوای مشهد به طور بی رویه افزایش یافته است.

او توضیح می دهد، در سال های گذشته، خودروهایی كه بیشتر از دو سال از تولیدشان گذشته بود، موظف به مراجعه به مراکز معاینه فنی بودند. اما براساس قانون هوای پاک، اکنون این مدت زمان به کمتر از چهار سال رسیده است. مطالعات نشان می دهد خودروهایی كه کمتر از دو سال است تولید شده اند، مسبب ۱۲ درصد آلودگی هوای مشهد هستند، بنابراین لازم است مدت زمان مراجعه خودروها به مراکز معاینه فنی به همان دو سال کاهش یابد.

● لزوم سختگیری بیشتر پلیس

سیاوش میلانیان، رئیس اداره راهبری و نظارت بر مراکز معاینه فنی مشهد، نیز درگفت وگو با خبرنگار شهرا، تأکید می‌کند كه معاینه فنی، كم هزینه ترین و ساده ترین روش برای کاهش آلودگی هواسـت.

به گفته او، در سال گذشته، ۴۵۳ هزار و ۱۲۱ خودرو به ۶ مركز معاینه فنی مراجعه کردند و برآوردی ۳۳۴ هزار و ۵۶۷ خودرو گواهی معاینه فنی صادر شده است. همچنین در رشح ماهه نخست امسال، ۲۳۷ هزار و ۳۸۰ خودرو به مراکز معاینه فنی مراجعه کرده اند.

میلانیان می افزاید؛ ۷۵ درصد از خودروهای مراجعه کننده به مراکز معاینه فنی، از نظر شرایط مناسب فنی، قبول شده اند و ۲۵ درصد نیز مردود اعلام شده اند. همچنین ۳۵ درصد از مشكل مردودی ها به مشكلات فنی اگرزور، ۲۴ درصد به وضعیت ظاهری خودرو، ۱۶ درصد به مشكلات فنی كم فتر، ۱۰ درصد به مشكلات فنی ترمز و ۶ درصد به انحراف محور اختصاص دارد.

رئیس اداره راهبری و نظارت بر مراکز معاینه فنی مشهد معتقد است كه افزایش آلودگی هوا، عامل اصلی مراجعه شهروندان به مراکز معاینه فنی نیست و اعمال قانون و جریمه های پلیس راهور، تأثیر بیشتری در این زمینه دارد.

او همچنین تأکید می‌کند: موتورسیكلت ها سهم ۱۷/۵ درصدی در افزایش آلودگی هوای مشهد دارند، اما به دلیل اعمال نشدن قانون پلیس راهور، كمتر به مراکز معاینه فنی مراجعه می‌کنند.

● LEZ؛ رصد هوشمند خودروهای فاقد معاینه فنی

رضا نوروزی، مدیرعامل سازمان مدیریت و مهندسی شبکه حمل ونقل شهرداری مشهد، نیز درگفت وگو با خبرنگار شهرا، به اجرای طرح هوشمند «LEZ» اشاره می‌کند و می‌گوید: سامانه های هوشمند، پلاک خودرو را شناسایی می‌کنند و در صورت نداشتن معاینه فنی معتبر، پلیس راهور خودرو را جریمه می‌کند. این طرح ها برای الزام مالکان خودرو به انجام معاینه فنی، مؤثر بوده است. وی توضیح می دهد: این طرح به این صورت اجرا می شود كه سامانه های هوشمند در شهر، پلاک خودرو را شناسایی می‌کنند و از سامانه وزارت كشور استعلام می‌گیرند. اگر خودرویی، معاینه فنی معتبر نداشته باشد، پلیس راهور جریمه اش می‌کند. این امکان برای اعمال قانون در هر ۲۴ ساعت برای خودروهای سطح شهر فراهم شده است.

نوروزی می‌گوید: با وجود اینکه روبریکر شهرداری مشهد برای شهروندان ارشادی است، افزایش آمار مراجعه خودروها به مراکز معاینه فنی در طول سال، نشان از بازآرندگی ضوابط قانونی و اجرای طرح های هوشمند در این زمینه دارد. تا قبل از اجرای این طرح ها، مالکان خودروها بیشتر زمانی كه قصد سفر داشتند، برای انجام معاینه فنی اقدام می‌کردند.

مدیرعامل سازمان مدیریت و مهندسی شبکه حمل ونقل شهرداری مشهد با اشاره به فعالیت ۶ مركز معاینه فنی و ۲۲ خط فعال در مشهد، تعداد خودروهای مراجعه کننده به مراکز معاینه فنی در آذر امسال را ۲۵ هزار و ۱۸۸ خودرو برمی شمرد و می‌گوید: تعداد خودروهایی كه به صورت روزانه به مراکز معاینه فنی مراجعه می‌کنند، تقریباً هزار و ۵۰۰ دستگاه است.

وی تأکید می‌کند: موتورسیكلت ها سهم ۱۷/۵ درصدی در افزایش میزان آلودگی هوای مشهد دارند، اما با وجود مصوبه ای در شورای شهر مشهد كه براساس آن، معاینه فنی موتورسیكلت باید رایگان انجام شود، شاهد مراجعه كم صاحبان این نوع وسایل نقلیه به مراکز معاینه فنی هستیم.

مسئول بلند پایه شهرداری مشهد توضیح می دهد: مشهد و درگژ تنها شهرهایی از خراسان رضوی هستند كه با همکاری بخش خصوصی و پرداخت هزینه هنگفت، دارای مراکز معاینه فنی موتورسیكلت شدند. با توجه به افزایش روزافزون تردد شهروندان با موتورسیكلت، نیاز است كه برای مراجعه بیشترین ها به مراکز معاینه فنی، چاره ای اندیشیده شود.

نوروزی می‌گوید: ما باید به علل اصلی آلودگی هوای مشهد توجه كنیم و به جای تمرکز بر معلول ها، علت ها را رفع كنیم. بدون حل مشكلات اجتماعی و اقتصادی، آلودگی هوا کاهش نخواهد یافت. تا زمانی كه به معلول های معضل آلودگی هوا بپردازیم، راهکاری برای رفع این معضل نخواهیم یافت.

با وجود اجرای طرح های مختلف و هدایت مردم به سمت لزوم مراجعه به مراکز معاینه فنی و رفع مشكلات خودروها، سهم ۶۴ درصدی منابع متحرک در افزایش آلودگی هوای مشهد، نشان می دهد كه هنوز نیمی از خودروها گواهی معاینه فنی ندارند. حتی آمارهای اعلام شده توسط مسئولان مدیریت شهری در ابتدای امسال نشان می دهد كه در این بازه زمانی، روزانه ۸ تا ۱۰ هزار خودرو بدون معاینه فنی در مشهد جریمه شده اند.

عکس: محسن پخشنده / شهرا.ا

آمارها گمراهمان نکنند!

بارش ۳۰ میلی متری بارندگی ها در پاییز و چشم انداز كم بارش زمستان، زنگ خطری برای تأمین آب مشهد در تابستان سال آینده است

دست و دلبازی آسمان برای پاییز امسال مشهد فقط چیزی حدود سی میلی متر بارندگی بود كه نه آب چندانـی پشت سدهای تشنه شهر تلنبار كرده نه طراوت چندانـی به نفس های خسته از آلودگی هوای شهروندان بخشید. اگر چشممان به نقشه های هواشناسی و گوشمان به هشدار كارشناسان آن سازمان باشد، برای زمستان هم ظاهراً داستان همین گونه است و در خشك سالی كه ما روی يك پاشنه می چرخد؛ شاید به همین دلیل است كه رئیس مركز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشك سالی سازمان هواشناسی كشور با اشاره به کاهش ۴۳ درصدی بارندگی پاییز، از چشم انداز نامطلوب بارش های زمستانی و خطر بروز تنش آبی در استان هایی مانند تهران و خراسان رضوی خبر می دهد؛ خطری كه اگر جدی گرفته نشود، صدایش را بر ایما ن كمتر از شش ماه دیگر و نر سیده به اوج مصرف آب بلند می كند. به گفته ا حد وظیفه، زمستان امسال گر ایش بیشتری به كم بارشی دارد و احتمال بارش كمتر از نرمال، قوی تر از بارش های پربارش (برتعداد ۴۴۴) است.

پروژه تابستان دوم شهرا

دارایی ۱۳ درصدی سدهای مشهد

هر چند این اعداد يك سروگردن بالاتر از چیزی است كه سدهای استان، سال پیش در همین روزها در دل خود داشتند، جدول بارش های بلند مدت و همچنین تداوم قصه خشك سالی ها، همچنان نیفری از كم آبی تابستان سال آینده و بحرانی را سر می دهد كه ممكن است در حوزه آبی به يك تنش جدی تبدیل شود.

در حوزه بارش ها هم داستان فرقی نمی‌کند؛ میزان بارش های استان خراسان رضوی و شهر مشهد براساس ایستگاه مینا درحالی نسبت به سال آبی گذشته به ترتیب ۱۰۶ درصد و ۴۲ درصد رشد داشته است كه در هر دو مورد و در مقایسه با دوره بلند مدت بارندگی ها، ۱۲ درصد و ۴ درصد افت رانشان می دهد؛ این یعنی نمی توان به خیال عبور از خشك سالی، به بارش های کوتاه مدت هر چند تأمل برانگیز، دل بست. بذل و بخشش آسمان مشهد از ابتدای سال آبی امسال تا كنون، ۵/۲۶ میلی متر بوده كه ۸/۱۰ درصد از سال آبی گذشته

بیشتر است و ۵/۱ درصد از دوره متوسط بلند مدت كمتر. برای استان هم این ارقام تفاوت چندانـی ندارد و متوسط بارش های سالی آبی جدید، سال آبی قبل و دوره بلند مدت به ترتیب ۹/۲۲، ۱۶ و ۳۷/۲ درصد به ثبت رسیده است. از سوی دیگر پارسال در مشهد چیزی حدود ۲۵۸ میلی متر باران باریده است كه باز هم در مقایسه با دوره بلند مدت، كاكایت از پس رفت دارد.

اما شاید بگوئید وقتی حجم بارش و ورودی سدهایمان بهتر از سال گذشته است، تابستان سال آینده را هم می توانیم بدون تنش آبی كزدار و مریز سپری كنیم. مدیرعامل شركت آب و فاضلاب مشهد در پاسخ به این سؤال معتقد است كه برخی آمارها نباید گمراهمان كند. حسین اسماعیلیان پایه صحبت هایش را بر بارش های سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ مشهد استوار می‌کند و بارندگی های سیصد میلی متری این دوره را كه حدود ۴۰ درصد بیشتر از دوره بلند مدت بوده است، سبب تغییر ملموس در دارایی سدهای استان و شهر مشهد نمی داند. او می‌گوید: همین امسال را در نظر بگیرید؛ بارش های خوبی در فصل بهار داشتیم اما وضعیت آبی سدهای ما خوب نشد، چرا بی این رخداد را هم این گونه تفسیر می‌کند: «در بسیاری از اوقات نمی توانیم امید خاصی به بارندگی های بهاری هر قدر هم خوب باشد، ببنـدیم. این موضوع هم ارتباط مستقیمی به پراكندگی نقاط ابری و بارانی دارد؛ باران های بهاری كه در برخی نقاط خود را در قامت سیلاب نشان می دهد، گستردگی باران های پاییزی و زمستانی را ندارد و برخی از محدوده را از حجم بارش های خوب و برخی از نقاط را از حجم پایین بهره مند می‌کند. در نقطه مقابل در نیمه دوم سال به دلیل شرایط جوی، بارش های گسترده ای در نقاط مختلف كشور و استان داریم كه می تواند ظرفیت خوبی برای تغذیه تمام دشت ها و مخازن زیرزمینی و روززمینی باشد؛ قطعاً وقتی بارش های فصول پاییز و زمستان كم باشد، حجم مخازن سدها به شكل ملموسی کاهش پیدا می‌کند.»

اسماعیلیان هر چند امیدوار است تمام پیش بینی هایی كه درباره زمستان كم بارش امسال شنیده است وارونه شود، کاهش ۴۳ درصدی بارندگی ها در كشور را تأیید می‌کند.

